

Αντιμετωπίζοντας τον αναλφαβητισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. [...] Η στατιστική διαπίστωση ότι ένας στους πέντε δεκαπεντάχρονους εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) στερείται των βασικών γνώσεων ανάγνωσης και γραφής, δύσκολα μπορεί να γίνει κατανοητή. Πρόκειται, **βεβαίως**, για ένα θέμα με σοβαρότατες κοινωνικές προεκτάσεις, αφού πιθανότατα μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για τη μελλοντική απασχόληση αυτών των παιδιών ή και ακόμα να οδηγήσει στον κοινωνικό αποκλεισμό τους. Η ανάγκη για άμεση δράση στο ζήτημα του αναλφαβητισμού έχει ήδη επισημανθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
2. Ενδεικτικό μπορεί να θεωρηθεί ότι ποσοστό 20% των δεκαπεντάχρονων στην Ε.Ε., είχε κριθεί το 2009 πως έχει πολύ χαμηλή επίδοση σε θέματα ανάγνωσης. Μια διεθνής έρευνα που **εξετάζει** τις επιδόσεις δεκαπεντάχρονων μαθητών στην ανάγνωση, στα μαθηματικά και στις θετικές επιστήμες και η οποία κάθε τρία χρόνια ανανεώνεται, έχει αναδείξει ότι σε σχέση με άλλα συγκρίσιμα κράτη παγκοσμίως, σε αυτό το θέμα η ΕΕ έχει τις χαμηλότερες επιδόσεις. Η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα μαθητών, που χαρακτηρίζεται από τις πολύ **στοιχειώδεις** γνώσεις ανάγνωσης και γραφής, δικαιολογημένα αναμένεται να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα μετά το σχολείο.
3. Σύμφωνα με μελλοντικές εκτιμήσεις, μέχρι το τέλος αυτής της δεκαετίας, θα αυξηθεί αρκετά το ποσοστό των θέσεων εργασίας που θα προϋποθέτουν εξειδικευμένη κατάρτιση¹ υψηλού επιπέδου. Αυτό θα δυσκολέψει ακόμη περισσότερο τους αναλφάβητους να βρουν εργασία, ενώ πολύ ορατός είναι ο κίνδυνος για τον επακόλουθο κοινωνικό τους αποκλεισμό.
4. Η ανάγκη για δράση δεν αφορά μόνο μαθητές σχολείων, αλλά και ενήλικες. Περίπου ογδόντα εκατομμύρια Ευρωπαίοι ενήλικες, το ένα τρίτο **δηλαδή** του εργατικού δυναμικού της Ε.Ε., έχουν πολύ λίγες ή τις **απαραίτητες** γνώσεις. Σε έναν ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο, στον οποίο η διά βίου μάθηση² θεωρείται πλέον το κλειδί για επαγγελματική απασχόληση, οικονομική επιτυχία και ολοκληρωμένη συμμετοχή στην κοινωνία, η **απουσία** των βασικών γνώσεων γραφής και ανάγνωσης μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά προβληματική. Μια αποτελεσματική αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού, άλλωστε, θα μπορούσε να έχει θετικές **συνέπειες** σε μια σειρά από άλλα ζητήματα, όπως τη φτώχεια, την ανεργία και την υγεία. Γι' αυτούς τους λόγους, **λοιπόν**, πολλοί οργανισμοί έχουν αναλάβει δράση και κατά του αναλφαβητισμού που παρατηρείται στους ενήλικες. [...]
5. Για την αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού εντός της Ε.Ε., η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προγραμματίσει μια σειρά από στοχευμένες δράσεις³, σχέδια και μελέτες. Πρώτη από αυτές τις δράσεις θα είναι μια εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, η οποία θα σκοπεύει στο να δοθούν κίνητρα σε παιδιά, έφηβους, αλλά και ενήλικες, για να διαβάζουν, αλλάζοντας το στυλ της ζωής τους και επομένως το κοινωνικό προφίλ⁴ τους.

[Από την *Ιστοσελίδα της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ένωσης*, 23.8.2012 (διασκευή)]

¹ **κατάρτιση**: το σύνολο των γνώσεων που έχει αποκτήσει κάποιος σε έναν τομέα

² **διά βίου μάθηση**: Όλες οι μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων στη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων και συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Αποκτάται είτε μέσω της επίσημης εκπαίδευσης είτε από την καθημερινή εμπειρία, τις εκπαιδευτικές επιρροές και την προσωπική προσπάθεια (αυτομόρφωση)

³ **στοχευμένες δράσεις**: ενέργειες που αποσκοπούν να πετύχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα

⁴ **κοινωνικό προφίλ**: εικόνα του εαυτού μας που παρουσιάζουμε στον κόσμο, στην κοινωνία

ΘΕΜΑΤΑ

1. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες φράσεις ως ορθές (Σ) ή εσφαλμένες (Λ), με γνώμονα τις θέσεις που εκφράζονται στο κείμενο:
- α. Μεγάλο ποσοστό των 15χρονων Ευρωπαίων μαθητών είναι αναλφάβητο.
 - β. Το ποσοστό των ενηλίκων αναλφάβητων είναι πολύ χαμηλό.
 - γ. Οι ανήλικοι αναλφάβητοι θα δυσκολευτούν στο μέλλον να βρουν δουλειά.
 - δ. Οι αναλφάβητοι νέοι κινδυνεύουν να μπουκώσουν στο περιθώριο της κοινωνίας.
 - ε. Η Ε.Ε. παρουσιάζει πολύ υψηλές επιδόσεις των 15χρονων μαθητών στην ανάγνωση και στα μαθηματικά σε σύγκριση με άλλες χώρες του κόσμου.
 - στ. Οι εγγράμματοι μπορούν να προστατεύσουν την υγεία τους καλύτερα από τους αναλφάβητους.
 - ζ. Για να έχεις μόνιμη εργασία θα πρέπει να μορφώνεσαι σε όλη σου τη ζωή.
 - η. Ο αναλφάβητος δεν συναντά δυσκολίες να συμμετέχει στην κοινωνική ζωή.
 - θ. Η Ε.Ε. δεν θεωρεί πρόβλημα τον αναλφαβητισμό των πολιτών της.
 - ι. Η μόρφωση επηρεάζει θετικά την εικόνα ενός ανθρώπου.
2. Ποια μέσα χρησιμοποιεί ο συντάκτης του κειμένου, για να μας πείσει για την εγκυρότητα των πληροφοριών και την ορθότητα των απόψεων που διατυπώνει; [Για την απάντησή σου δες στο τετράδιό σου τους τρόπους πειθούς που είχαμε γράψει στον πίνακα]
3. Ποιες από τις υπογραμμισμένες φράσεις χρησιμοποιούνται κυριολεκτικά και ποιες μεταφορικά;
- α. η διά βίου μάθηση θεωρείται πλέον το κλειδί για επαγγελματική απασχόληση
 - β. θα αυξηθεί αρκετά το ποσοστό των θέσεων εργασίας
 - γ. εκστρατεία ενημέρωσης
4. **εξετάζει, στοιχειώδεις, απαραίτητες, απουσία, συνέπειες**: Να δώσετε ένα (μονολεκτικό) συνώνυμο για κάθε λέξη, τέτοιο που να μην αλλοιώνει το νόημα του κειμένου.
5. **Βεβαίως** (1^η §), **δηλαδή, λοιπόν** (4^η §): Τι δηλώνουν οι συγκεκριμένες διαρθρωτικές λέξεις;
6. Στην παράγραφο 3 και στην παράγραφο 4 να εντοπίσετε ένα σημείο στο οποίο ο συντάκτης του κειμένου παρουσιάζει την άποψή του ως πιθανότητα και να κάνετε τις απαραίτητες μετατροπές, ώστε αυτές οι εκφράσεις να δηλώνουν βεβαιότητα. [Για την απάντησή σου συμβουλεύσου τη σχολική Γραμματική της Νέας Ελληνικής /ΓΝΕ, σελ. 128-129: οι τροπικότητες]

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Με ένα κείμενό σου για την σχολική ιστοσελίδα α) ενημερώνεις τους συμμαθητές σου για το τι είναι αναλφαβητισμός και β) παρουσιάζεις τις σοβαρότερες συνέπειες που μπορεί να έχει ο αναλφαβητισμός στη ζωή ενός ατόμου. Στο γραπτό σου να αξιοποιήσεις και πληροφορίες του κειμένου αναφοράς.

(350-400 λέξεις - τίτλος, πρόλογος, επίλογος απαραίτητοι)